

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/764>

Jautājums

Reģistrējušies **divdesmittūkstoš** dalībnieki/dalībnieku vai **divdesmit tūkstoši** dalībnieku?

Atbilde

Pareizi ir abējādi: **divdesmittūkstoš** un **divdesmit tūkstoši**.

Skaitļa vārdam, kuru ar cipariem rakstām 1000, iespējamās divas formas: nelokāmā forma *tūkstoš* un lokāmā forma *tūkstotis*. Nelokāmais skaitļa vārds *tūkstoš* kļūst par salikteņa daļu tāpat kā citi nelokāmie skaitļa vārdi, kā *desmit*, *simt*: *četrdesmit*, *četrsimt*, *četrītūkstoš*.

Ja nelokāmais skaitļa vārds ietilpst salikta teikuma priekšmeta sastāvā, ar to saistītais lietvārds var būt vai nu nominatīvā (Kas?) vai ģenitīvā (Kā?):

ekskursijā dodas trīdesmit skolēni vai *ekskursijā dodas trīdesmit skolēnu*;

septīntūkstoš tonnas ir labs rādītājs vai *septīntūkstoš tonnu ir labs rādītājs*;

maratonam reģistrējušies divdesmittūkstoš dalībnieki vai *maratonam reģistrējušies divdesmittūkstoš dalībnieku*.

Vārds *tūkstotis* savukārt lokāms kā 2. deklinācijas lietvārds (kā *latvietis*, *šampanietis*), un tas lietojams skaitļa vārdu savienojumos līdzīgi kā skaitļa vārdi *desmits* un *simts*: *septiņi desmiti*, *septiņi simti*, *septiņi tūkstoši*.

Literārajā valodā lietvārds ar šiem skaitļa vārdu savienojumiem parasti ir daudzskaitļa ģenitīvā:

pieci desmiti gadu kaste mētājās bēniņos;

zibakcijā piedalījās četri simti iedzīvotāju;

festivālu ir apmeklējuši pieci tūkstoši cilvēku;

maratonam reģistrējušies divdesmit tūkstoši dalībnieku.

Avoti

Smiltnece, G. Skaitļa vārds (numerālis). *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2015, 425., 426. lpp.

Ceplīte, B., Ceplītis, L. *Latviešu valodas praktiskā gramatika*. Rīga : Zvaigzne,

1991, 51., 52., 53. lpp.

Guļevska, D., Miķelsone, A., Porīte, T. *Pareizrakstības un pareizrunas rokasgrāmata. Latviešu valoda*. Rīga : Avots, 2002, 118. lpp.

Mieze, M. Skaitļa vārda *tūkstotis* gramatiskās formas. *Latviešu valodas kultūras jautājumi*. 22. laidziens. Sast. A. Rubīna. Rīga : Avots, 1986, 51.–56. lpp.

Mieze, M. Skaitļa vārdu *desmit* (*desmits*) un *simt* (*simts*) morfoloģiskās formas. *Latviešu valodas kultūras jautājumi*. Rakstu krājums. 21. laidziens. Sast. A. Rubīna. Rīga : Avots, 1985, 131.–133. lpp.

